

Vergaderjaar 2016–2017

30 196

Duurzame ontwikkeling en beleid

Nr. 546

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 mei 2017

Het verheugt mij uw Kamer te kunnen melden dat de rijksoverheid overeenstemming heeft bereikt met energieleveranciers, netbeheerders en aanbieders van besparingsproducten en -diensten over een convenant voor 10 PJ energiebesparing in de gebouwde omgeving in 2020¹. Hierbij informeer ik uw Kamer, mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, over dit convenant. De afspraken in het convenant zijn gericht op realisatie van 10 PJ additionele finale energiebesparing bij huishoudens en klein-zakelijke verbruikers. Dit levert een forse bijdrage aan de doelstelling uit het Energieakkoord om 100 PJ additionele energiebesparing in 2020 te realiseren.

Het convenant is naast mijzelf en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ondertekend door Energie-Nederland, Netbeheer Nederland, UNETO-VNI en de Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE). Met deze partijen zijn afspraken gemaakt over verbeterd inzicht voor huishoudelijke en klein-zakelijke verbruikers in het eigen verbruik, de ontwikkeling van de markt voor energiebesparingsproducten en -diensten en financiële stimuli voor besparingsmaatregelen. ECN heeft bevestigd dat met deze afspraken 10 PJ additionele finale energiebesparing gerealiseerd kan worden in 2020.

Tevens stuur ik uw Kamer hierbij ter informatie de jaarlijkse «Marktbarometer aanbidding slimme meters» van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) over 2016². Hierin geeft RVO aan dat er nog potentie ligt voor energiebesparing op basis van de data uit de slimme meter. Zo concludeert RVO dat de bekendheid van het tweemaandelijks verbruik- en indicatieve kostenoverzicht (VKO) nog tekort schiet. Daarnaast concludeert RVO dat er meer besparing gerealiseerd kan worden met een verbreding van het aanbod en een betere marktcommunicatie voor producten en diensten die een terugkoppeling geven van het eigen

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

verbruik. Verbetering van het VKO, het aanbod en de marktcommunicatie voor op terugkoppeling gerichte producten en diensten zijn speerpunten van het convenant. Daarmee sluiten die acties uit het convenant goed aan bij de belangrijkste conclusies uit de marktbarometer.

Hieronder ga ik nader in op de afspraken uit het convenant.

Verbeterd inzicht energieverbruik

De komende jaren krijgen huishoudelijke en klein-zakelijke verbruikers verbeterd inzicht in het eigen energieverbruik dankzij de afspraken in het convenant. Uit onderzoek en experimenten blijkt namelijk dat verbruikers die een beter inzicht in hun energieverbruik en energierekening hebben, minder energie gaan verbruiken.

Energieleveranciers committeren zich aan een stapsgewijze verbetering van het verbruiks- en kostenoverzicht dat zij sturen aan klanten die beschikken over een slimme meter. De verbeteringen beslaan de inhoud, aanbestedingsvorm en frequentie van het VKO. Ondersteund door gedragswetenschappelijk onderzoek wordt het VKO zo aangepast dat het handvaten biedt voor energiebesparend gedrag. Bij de aanpassingen worden ook consumentenorganisaties betrokken.

Daarnaast committeren energieleveranciers zich aan een verbeterd aanbod van producten en diensten die een directe terugkoppeling geven van het eigen verbruik. Dit zijn bijvoorbeeld apps, in home-displays, slimme thermostaten en websites. Alle consumenten met een slimme meter worden voor 2020 tenminste een keer op de hoogte gebracht van het aanbod aan producten en diensten voor directe terugkoppeling. Partijen streven er naar dat in 2020 ten minste 750.000 huishoudens deze producten of diensten hebben geactiveerd of geïnstalleerd als resultaat van dit aanbod. De energieleveranciers verenigd in Energie-Nederland zullen monitoren of zij met voldoende succes klanten benaderen om het doel te behalen. Wanneer nodig, zullen zij het aanbod intensiveren of verbeteren.

De ontsluiting van de verbruiksdata voor directe terugkoppeling uit de slimme meter gebeurt op dit moment veelal via leverancier-specifieke diensten. Dit kan er toe leiden dat het besparingspotentieel beperkt blijft. Daarom wordt in het kader van het convenant een onafhankelijk onderzoek opgezet naar de bijdrage van een platform waarmee de ontsluiting van de verbruiksdata uit de slimme meter verbeterd kan worden. Daarbij wordt ook gekeken naar de impact van een dergelijke oplossing op de markt voor producten en diensten voor directe terugkoppeling, de mogelijke invulling van het dataplatform en de transitie van de huidige ontsluiting van de verbruiksdata naar een situatie met een dataplatform. Netbeheer Nederland geeft de opdracht voor deze studie.

Verbeteren lokale marktplaats energiebesparing

UNETO-VNI en de NVDE dragen zorg voor een verbeterd aanbod van energiebesparingsproducten en -diensten bij consumenten. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om isolatiemaatregelen en warmtepompen. Per regio wordt met lokale partijen gewerkt aan voorlichting over besparingsopties. Ook wordt het aanbod aan besparingsopties inzichtelijker gemaakt en verbeterd. Bij aanbieders wordt gewerkt aan capaciteitsopbouw, zodat tegemoet kan worden gekomen aan de verwachte toename van de vraag naar besparingsproducten en -diensten als gevolg van de eerder genoemde acties. Bij het doen van een aanbod wordt op wijkniveau

zoveel mogelijk aangesloten bij de grootschalige aanbidding van de slimme meter.

Om deze aanpak te coördineren richten NVDE en UNETO-VNI in afstemming met Bouwend Nederland en VNG uiterlijk per 1 december 2017 een coördinatiepunt in.

Subsidie

Voor de jaren 2017 tot en met 2020 wordt voor de ISDE-regeling van mijn ministerie in totaal € 160 miljoen extra budget beschikbaar gesteld. Met de ISDE-regeling wordt de aanschaf van onder meer kleinschalige warmtepompen en zonneboilers gestimuleerd. Deze technieken hebben een besparingseffect. Het extra budget zal in samenspraak met betrokken partijen worden verdeeld over de jaren tussen 2017 tot en met 2020. Naast het extra budget wordt ook ontzorging van eigenaar-bewoners gestimuleerd door het creëren van de mogelijkheid voor marktpartijen om een collectieve voorafgaande aanvraag te kunnen doen. Dat biedt marktpartijen de mogelijkheid om aantrekkelijke buurt- of wijkgerichte aanbiedingen te ontwikkelen.

In de Stimuleringsregeling energieprestatie huursector (STEP) van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties worden voor (particuliere) verhuurders slimme thermostaten en feedbacksystemen in combinatie met isolatiemaatregelen op basis van de bestaande regeling subsidiabel gemaakt. Bij de Subsidie energiebesparing eigen huis worden ook voor verenigingen van eigenaren slimme thermostaten en feedbacksystemen in combinatie met isolatiemaatregelen subsidiabel gemaakt (de subsidie voor individuele eigenaar-bewoners wordt niet aangepast omdat deze reeds is uitgeput). Tot slot wordt bij het verstrekken van leningen met een lage rente aan eigenaar-bewoners via het Nationaal Energiebesparingsfonds de mogelijkheid van het meefinancieren van slimme thermostaten en feedbacksystemen beter onder de aandacht gebracht.

Monitoring

Gedurende de looptijd van het convenant wordt de voortgang nauwkeurig gevolgd. Zowel de uitvoering van de acties die in het convenant zijn afgesproken als de resultaten die deze acties opleveren, worden gemonitord. Alle relevante informatie wordt gedeeld met de partijen die jaarlijks voor de rijksoverheid de Nationale Energieverkenning opstellen. De convenantpartijen spreken af dat wordt bijgestuurd indien dit op basis van de resultaten van de monitoring nodig blijkt. Indien de convenantpartijen eind 2018 niet op koers liggen om het doel van het convenant te halen, zullen aanvullende maatregelen worden genomen. Dit kunnen ook meer verplichtende maatregelen voor marktpartijen zijn.

De Minister van Economische Zaken,
H.G.J. Kamp